

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Александър Светославов Василенко**НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София,****професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство**

относно дисертационен труд на тема

„Съвременни пиеси за флейта от млади косовски композитори. Паралел с европейския флейтов репертоар в XXI век“ (“Flute Repertory by Emerging Kosovo Composers. A Parallel with the European Flute Repertory of the 21 Century”)**Автор: Занъ Абаз (Zane Abazi)****с научен ръководител проф. Явор Конов, д.н. и проф. д-р Луиза Селло**

за придобиване на ОНС „ДОКТОР“

в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Косовската флейтистка **Занъ Абаз** е получила солидно музикално инструментално образование в своята родина, след което повишава професионалната си квалификация чрез участие в многобройни майсторски класове. Тя заема престижната позиция на първа флейта в Операта на Косово и работи в Косовския филхармоничен оркестър. Има впечатляващ опит (особено за младата си възраст) като солов, камерен и оркестров изпълнител, с многобройни участия в рамките на престижни фестивали в Косово и в чужбина. Има подчертан интерес към интерпретацията на съвременна музика, както и към експерименталното поле на инструменталното звукоизвличане при флейтата в търсене на нови изразни параметри и похвати. Предоставената биография и списъка на актуалната концертна дейност на докторантката ясно очертават нейния музикантски профил и дават необходимите предпоставки за едно компетентно и пълноценно художественотворческо докторантско изследване, фокусирано върху националната специфика на творчеството за флейта в контекста на сравнението със световните тенденции и образци.

Дисертационният труд на английски език е разположен на 98 страници и е структуриран ясно чрез въведение, три глави (със съответстващи подглави) и заключение. Приложената библиография се състои от четиринадесет литературни източници, тридесет и три нотни издания, седем интернет източника, както и посочени

определен брой, достъпни в интернет, аудиозаписи. Съвсем резонно е спазен хронологичният принцип на изложение, колкото и условно и компресирано да изглежда разделението и обособяването на четири поколения косовски композитори (имайки предвид компактния времеви период на сравнително младата национална традиция в областта на т. нар. класическо музикално изкуство). Взаимовръзките и влиянията са разгледани в ракурса на онаследените национални традиции, базирани до голяма степен върху албанската фолклорна музика, в ракурса на световните жанрови, формообразуващи и инструментални традиции, както и в ракурса на възприемането и развитието на най-актуалните световни тенденции в композиторското и изпълнителското флейтово изкуство. От моя гледна точка, най-впечатляващи са сравнителните анализи на определени като знакови произведения на национални и на световни творци (най-вече във Втора глава), от които ясно личи обусловеното от практиката непосредствено и задълбочено познаване на материята от страна на докторантката. Точно тези фрагменти от дисертационния труд дават най-реалното покритие на заявеното в заглавието намерение за не единствено класификация, а за ситуиране на националния репертоар за флейта в контекста на световния съвременен масив. Разбира се, като ценна нишка в изследването се възприема и запознанството с авангардните тенденции в композиторското творчество, насочени към използването на звукозаписна техника и на електронни технологии, както и на своеобразни новаторски похвати на звукоизвличане – посочените примери и разсъждения от позицията на интерпретатор убедително показват компетентността и стабилната ориентация на докторантката в областта на актуалното съвременно музициране.

Ще се съглася с формулираните от докторантката приноси на дисертационния труд. Същевременно бих обърнал внимание върху обстоятелството, че разпределението им във фигуриращите шест точки не е напълно убедително, тъй като на места те смислово почти се препокриват. Намирам, че приносните моменти биха могли да бъдат формулирани по-коректно и релефно в по-малък брой точки.

Бих искал да подчертая, че това становище касае дисертационния труд. От гореизложеното ясно личи, че в своята цялост то е положително. Не мога да подмина обаче някои моменти, които правят впечатление и предизвикват резонно някои критични бележки:

- Предложеният автореферат, разположен на 20 страници в английския и на 32 страници в българския си вариант, е с различаваща се от основния текст структура, което

ясно личи още от самото негово съдържание. Въпреки, че той не подменя в смислово отношение основния текст, съм длъжен да констатирам, че предоставеният автореферат не отразява точно съдържанието и структурата на дисертацията. Ще препоръчам настоятелно авторефератът да бъде преработен, особено с оглед неговото задължително публикуване в интернет.

- Не бих могъл да окачества превода на български език на автореферата по-деликатно, освен като неадекватен. Освен странното структуриране на фразите, той изобилства с очевидни грешки (термини, собствени имена, смислови неточности). Ще препоръчам настоятелно преводът да бъде осъществен по коректен и пригледен начин, особено с оглед неговото публикуване.

- Списъкът с концертната дейност на докторантката, приложен към документацията, и засягащ периода от март 2022 г. до септември 2024 г., е обемен и впечатляващ. Той съдържа обаче значителен брой изяви, които не биха могли, съгласно фигурираща в тях репертоар, да бъдат отнесени към настоящия дисертационен труд. Препоръчвам списъкът да бъде преработен – така или иначе, той ще остане предостатъчно представителен и наситен.

В заключение, въз основа на гореизложените мои впечатления, и въпреки отправените критични бележки, бих препоръчал на членовете на уважаемото научно жури да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство на **Зань Абаз**.

София, 07.01.2025 г.